

Pol stoletja Knjižnice MGL: Tudi teater ima svojo zgodovino

Avtor: STA

Ljubljana - Knjižnica MGL, ki je imela pomemben vpliv na slovensko gledališko prakso, obeležuje 50 let.

Pin.it

"Ko 147 knjig postavite na kup, se zdi neverjetno, da si je tako nevelikopotezna nacija, kot je slovenska, privoščila tak luksuz, ki je včasih za zgodovino pomembnejši kot izginule predstave," je na nocojšnjem pogovoru menil teatrolog Vasja Predan.

Začetnik je bil Dušan Moravec

Začetnik knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega (MGL), v kateri so izšla nekatera ključna slovenska, pa tudi tuja dela gledališke teorije, je bil Dušan Moravec. Dramatik in direktor Slovenskega gledališkega muzeja Ivo Svetina je Moravca imenoval za "očeta izletov na področje pisanja o gledališču", saj se je, tako Svetina, zavedal, da je v slovenskem prostoru potrebna "refleksija o teatru".

Po Predanovih spominih je imel Moravec načrt, kaj vse bi rad v življenju naredil, in na seznamu je bila tudi zamisel o knjižnici, ki bi bila za gledališče bistvenega pomena. Načrt je začel uresničevati leta 1958, ko je izšel prvi zvezek iz Knjižnice MGL - Večer v čitalnici Miroslava Vilharja.

Moravec je v svojem uredniškem obdobju, ki je trajalo do leta 1966, izdajal predvsem dela slovenskih avtorjev. Prvih 35 knjig iz zbirke je prineslo dramska besedila, ki so jih uprizorili v MGL, spomine, izbore gledališke publicistike ter priročnike, je povedal Predan.

Financiranje zbirke zanimivo že na začetku

Povezovalc nocojšnje okrogle mize, gledališki kritik in publicist Matej Bogataj je spomnil, da je bilo že na začetku zanimivo financiranje zbirke, saj so se v knjigah pojavljale reklame. "Ti inserati so bili posebnost obdobja zrelega socializma. To je bil odziv državnih podjetij, ki so razumela, da na ta način podpirajo množično kulturo, predvsem gledališko," je pojasnil Svetina.

Predan je dejal, da v času, ko je Moravec začel s Knjižnico MGL, podobne zbirke ni bilo drugod po Evropi. Nekatere knjige, ki so izšle v knjižnici, so bile sicer dostopne v srbohrvaščini, a je po besedah teatrologinje in dramaturginje Diane Koloini vseeno pomembno, da lahko izsledke in misli o gledališču "prebiraš v jeziku, ki je osnovni prostor tvoje razmišljanja".

Režiser in avtor nekaterih knjig oziroma esejev, ki so izšli v Knjižnici MGL, Mile Korun je naštel nekaj knjig, ki so ga spremljale pri gledališkem razvoju. Med številnimi naslovi so mu ljuba dela Harlekinov plašč Jožeta Javorška, Prazen prostor Petra Brooka, Revno gledališče Jerzyja Grotowskega, Sistem Konstantina Sergejeviča Stanislavskega in Raba Sočutja Igorja Lampreta. "Ta knjižnica mi je zelo koristila in sem ji hvaležen, da je iz mene naredila, kar sem," je dejal.

Opazna urednika tudi Tomše in Predanova

Po Moravcu je knjižnico vodilo še nekaj urednikov, a so v gledališču poleg začetnika knjižnice posebej omenili še dva - Dušana Tomšeta in Aljo Predan. Tomše je bil zaslužen, da so v zbirki izšli prvi prevodi del iz svetovne gledališke zakladnice, Predanova pa je nadaljevala tradicijo predhodnikov, tako da so v zbirki po letu 1994 še naprej izhajale izvorne študije slovenskih teoretikov in praktikov, pa tudi prevodi temeljnih del "klasikov" iz svetovne literature.

Zbirka po pol stoletja prinaša ključne avtorje 20. stoletja, ki so pisali o gledališču, je presodil teatrolog in dramaturg Andrej

Inkret. Moravec je že na začetku izhajanja zbirke učil, da "ima tudi gledališče svojo zgodovino", kar se po Inkretovih besedah v tej knjižnici odlično slika skozi memoare igralcev, kritike in teoretične osvetlitve gledališke umetnosti.

Foto: STA